

LLICENCIATURA: VETERINÀRIA

PROGRAMA D'HIGIENE I INSPECCIÓ DELS ALIMENTS I

(4,5 Crèdits teòrics i 1,5 pràctics)

Curs Acadèmic 2010- 11

Professors:

Dra. Mª Manuela Hernández

Dr. Emilio López

Dra. Mª Teresa Mora.

Dr. Artur Roig

CAPITOL PRIMER.- CONCEPTES GENERALS

TEMA 1.- Concepte d'higiene, inspecció i control dels aliments.

TEMA 2.- Ordenació i legislació alimentària espanyola.

TEMA 3.- Legislació alimentària a la UE. Polítiques sanitàries. Paquet d'higiene

CAPITOL SEGON.- SISTEMES DE CONTROL I SEGURETAT ALIMENTÀRIA

TEMA 4.- Tipus de malalties causades pels aliments. Característiques de les TIA i factors que determinen la seva gravetat.

TEMA 5.- Principals perills biològics dels aliments: Bacteris, fongs, virus i paràsits que poden causar malaltia pel consum d'aliments contaminats. Origen, significació, prevenció i control. El paper dels marcadors microbiològics en la valuació de la seguretat dels aliments.

TEMA 6.- Els perills físics i químics dels aliments. Origen, significació, prevenció i control

TEMA 7.- Els tòxics naturals presents en els aliments. significació, prevenció i control

TEMA 8.- Al·lèrgies i Intoleràncies alimentàries. Prevenció i control

TEMA 9.- Programa de control de proveïdors. Definició. Desenvolupament del programa. Factors a considerar: proveïdors i especificacions dels productes. Descripció i registre de les activitats. Importància del control de proveïdors.

TEMA 10.- Programa de traçabilitat. Definició. Beneficis i requisits per a la seva implantació. Importància i aspectes a considerar en el desenvolupament del pla de traçabilitat.

TEMA 11.- Disseny i manteniment d'instal·lacions i equips. Ubicació de les indústries. Característiques generals en el disseny de les instal·lacions. Característiques dels materials. Descripció i registre de les activitats de manteniment.

TEMA 12.- Programa de Neteja i desinfecció. Definició. Aspectes claus a considerar en el disseny de pla: nivell de risc, valuació de la brutícia, selecció de detergents i desinfectants. Factors que afecten a l'eficàcia dels desinfectants. Vigilància i control.

TEMA 13.- Pla de Control plagues i altres animals indesejables. Definició. La lluita integrada contra Plagues. Dispositius emprats per a la lluita contra plagues. Vigilància i control del pla.

TEMA 14.- Pla de control de l'aigua. Definició de la potabilitat. Criteris sanitaris de l'aigua de consum humà. Característiques de les instal·lacions. Mesures de vigilància i control.

TEMA 15.- Pla d'eliminació de residus i aigües residuals. Definició. Caracterització dels residus.

TEMA 16.- Pla de formació del Personal manipulador i Capacitació. Aptituds prèvies del personal. Objectiu del pla. Fases a considerar en el seu desenvolupament, implantació i avaluació. Coneixements generals i específics.

TEMA 17.- El sistema d'Anàlisi de Perills i control de punts crítics (APCCC). Barreres tècniques en la seva implantació. Etapes claus en l'elaboració del sistema APPCC. Desenvolupament de les directrius generals i dels set principis.

CAPITOL TERCER.- PEIX I PRODUCTES DE LA PESCA

1.- PEIX

TEMA 18.- Fonaments anatòmics per l'estudi del peix. composició química i valor bromatològic.

TEMA 19.- Modificacions post-captura del peix.

TEMA 20.- Peixos no comestibles. peixos tòxics. malalties d'origen químic transmeses pel peix.

TEMA 21.- Aspectes higiènics i control de la comercialització dels productes de la pesca.

TEMA 22.- Inspecció bromatològica del peix fresc.

TEMA 23.- Inspecció bromatològica del productes de la pesca conservats.

2.- MARISC: MOL·LUSC I CRUSTACIS

TEMA 24.- Bromatologia i inspecció dels mol·lusc bivalves comestibles.

TEMA 25.- Bromatologia i inspecció dels gasteròpodes, cefalòpodes, crustacis i equinoderms d'interès comercial.

CAPITOL QUART.- OUS DE CONSUM I DERIVATS

TEMA 26.- Estudi higiènic i bromatològic dels ous de consum i productes derivats. inspecció dels ous i ovoproductes.

CAPÍTOL CINQUÈ.- LLET I PRODUCTES LÀCTICS

1.- ASPECTES HIGIÈNICS I BROMATOLÒGICS DE LA LLET DE CONSUM HUMÀ

TEMA 27.- Llets de consum humà. riscos sanitaris originats pel consum de llet.

2.- INSPECCIÓ BROMATOLÒGICA DE LA LLET

TEMA 28.- Inspecció i control de la llet.

3.- LLETS HIGIENITZADES, CONSERVADES I ESPECIALS

TEMA 29.- Estudi higiènic i bromatològic de les llets tractades per la calor i de llets fermentades

4.- PRODUCTES LÀCTICS

TEMA 30.- Estudi higiènic-bromatològic i inspecció de la nata i mantega, de la quallada i formatges

CAPÍTOL SISÈ.- PRODUCTES APÍCOLES

TEMA 31.- Bromatologia i inspecció dels productes apícoles.

CAPÍTOL SETÈ.- BOLETS I ALIMENTS VEGETALS

TEMA 32.- Estudi higiènic-bromatològic dels bolets comestibles, de fruites i derivats.

CAPÍTOL VUITÈ.- GELATS

TEMA 33.- Estudi higiènic-bromatològic dels gelats.

CAPÍTOL NOVÈ.- ALIMENTS CONSERVATS PER TRACTAMENT TÈRMIC I MENJARS PREPARATS

TEMA 34.- Estudi higiènic-bromatològic dels aliments conservats per acció de la calor.

TEMA 35.- Estudi higiènic-bromatològic d'aliments preparats i especials.

BIBLIOGRAFIA:

- ANÓNIMO. 2000. Guía de prácticas correctas de higiene en hostelería.1. Restaurantes, cafeterías y bares. Servicio de Publicaciones del Ministerio de Sanidad y Consumo. Madrid.
- BRYAN, F.L. 1992. Evaluaciones por análisis de peligros en puntos críticos de control. OMS. Ginebra.
- DERACHE, J. 1990. Toxicología y seguridad de los alimentos. Omega. Barcelona.
- ELEY, R. 1994. Intoxicaciones alimentarias de etiología microbiana. Ed. Acribia. Zaragoza.
- FEHLHABER, K. y JANETSCHKE, P. (1995) Higiene veterinaria de los alimentos. Acribia, Zaragoza.
- FRAZIER, W.C. 1985. Microbiología de los alimentos. Acribia. Zaragoza.
- HOBBS, B.C. y GILBERT, R.J. 1986. Higiene y Toxicología de los alimentos. Acribia. Zaragoza.
- I.C.M.S.F. 1991. El sistema de análisis de riesgos y puntos críticos. Su aplicación a las industrias alimentarias. Acribia. Zaragoza.
- I.C.M.S.F. 1998. Microorganismos de los alimentos. Características de los patógenos microbianos. Acribia. Zaragoza.
- LÓPEZ GARCÍA, J.L. 1999. Calidad alimentaria: Riesgos y controles en la agroindustria. Mundi-Prensa. Madrid
- MORTIMORE, S. y WALLACE, C. 1996. HACCP: Enfoque práctico. Ed. Acribia. Zaragoza.
- PASCUAL ANDERSON, Mª R. Y CALDERON PASCUAL, V. 1999. Microbiología alimentaria. Metodología analítica para alimentos y bebidas. Díaz de Santos. Madrid.
- PUIG-DURÁN FRESCO, J. 1999. Ingeniería, autocontrol y auditoría de la higiene en la industria alimentaria. Mundi-Prensa. Madrid.

AVALUACIÓ

- Procediments d'avaluació :
  - o Examen: tipus test i de 2 a 4 preguntes a desenvolupar
  - o Valoració de l'informe escrit corresponent a la resolució dels casos pràctics plantejats
  - o Valoració de l'assistència i l'actitud a les pràctiques i seminaris.
- Ponderació dels procediments d'avaluació sobre la nota final:
  - o Examen: 60 % (test 60 % i preguntes 40%)
  - o Casos: 30 %
  - o Pràctiques i seminaris: 10 %

El 1er examen parcial serà eliminatori dels temes 1-18. S'aprova amb una nota de 5 sobre 10

Examen final, 2 on parcial o tota la matèria pels que no hagin aprovat l'examen parcial. Per poder aprovar l'assignatura cal haver presentat tots els casos resolts i aprovar l'examen (nota mínima de 5 sobre 10).

Dates d'entrega dels casos:

- Cas 1: el 6 d'octubre de 2010
- Cas 2: el 25 d'octubre de 2010
- Cas 3: el 16 de novembre de 2010
- Cas 4: el 20 de desembre de 2010